

PROKURORŲ ETIKOS KOMISIJA
IŠVADA
DĖL PROKURORO A. A. VEIKSMŲ

2018 m. sausio 11 d. Nr. 1.6-3
Vilnius

Prokurorų etikos komisija (toliau – Komisija) 2017-12-22 posėdyje, dalyvaujant Komisijos nariams Alvydui Benošiui, Martynui Jovaišai (Komisijos pirmininkui), Renaldai Kučinskaitei, Antanui Stepučinskui, Gintautui Valickui, Irmai Zaikienei, Aistei Žilinskienei, sekretoriaujant Šarūnei Švilpauskienei, išnagrinėjusi Generalinės prokuratūros Vidaus tyrimų skyriaus išvadą dėl J. G. skundo aplinkybių,

n u s t a t ė:

2017-12-04 priimta nagrinėti Generalinės prokuratūros Vidaus tyrimų skyriaus 2017-11-28 išvada Nr. 17.9-6604 dėl J. G. skundo aplinkybių (toliau – išvada). Išvadoje nurodyta, kad Vidaus tyrimų skyriuje 2017-11-15 buvo gautas pareiškėjo J. G. skundas dėl prokuroro A. A. netinkamo elgesio. Skunde nurodyta, kad 2017-11-09 pareiškėjas Laisvės a., susitiko prokurorą A. A., tarp jų įvyko trumpas pokalbis. Pareiškėjas nurodė, kad prokuroro jam išsakyti žodžiai (pokalbio stenogramą J. G. pateikė skunde) turi antisemitinių požymių, įžeidė ne tik jį asmeniškai, bet ir visą Lietuvos žydų bendruomenę. Nors pokalbis buvo trumpas, tačiau pareiškėjui jis padarė neigiamą psichologinį poveikį. J. G. prašo ištirti jo skunde nurodytą informaciją ir įvertinti prokuroro A. A. veiksmus profesinės etikos kontekste.

2017-11-09 J. G. skunde dėl prokuroro A. A. netinkamo elgesio nurodyta, kad 2017-11-09 maždaug 13.40 val. atsitiktinai Laisvės aikštėje, šalia Laisvės a. 26 esančio viešbučio pastato, J. G. susitiko prokurorą A. A. Kadangi yra pažįstami, stabtelėjo, pasisveikino ir trumpai pasikalbėjo. Įvyko maždaug toks pokalbis:

„- Kur Jus skubate, ponas J.? – paklausė prokuroras.

- Pietauti, – atsakiau aš.“

Tuomet prokuroras su dideliu pasididžiavimu ir plačiai šypsodamasis informavęs, kad jį tik pradėjo dar vieną „jau dabar nebesuskaičiuoja kurį“ ikiteisminį tyrimą jo atžvilgiu. Nustebęs J. G. paklausė:

- „Tai dabar čia dėl ko, dėl kurios įmonės?

- Dėl „“, – atsakė prokuroras.“

Tuomet J. G. paklausė, „ar jam dar negana“. J. G. nuomone, prokuroras ir taip yra pradėjęs daugybę įvairių tyrimų ir kitokių veiksmų prieš jį ir tam, kad su juo susidorotų „yra pajungęs visas savo galias ir visas teisėsaugos institucijas“. Tada prokuroras atsakęs, kad jam „negana ir niekada nebus gana“, kad „tokie kaip aš gudrūs ir turtingi žydai neturi daryti verslo

ir pelnytis Lietuvoje, o turi emigruoti ir kuo toliau, tuo geriau“. Taip pat prokuroras pasakęs, kad „jis man įrodys, kad lietuvis už žydą nėra kvailėsnis, todėl aš neišsiseksiu nuo atsakomybės ir jis vis vien laimės visas bylas“.

J. G. nurodė, kad šis pokalbis vyko be pašalinių asmenų, pokalbio niekas negirdėjo. Nors susitikimas truko apie dvi minutes, J. G. teigimu, jis patyrė didelį neigiamą psichologinį poveikį. Dėl to apie tokius prokuroro veiksmus nusprendė informuoti Lietuvos Respublikos generalinį prokurorą. Tokie prokuroro veiksmai turi ir antisemitinių požymių, jie žeidžia ne tik asmeniškai, bet ir visą Lietuvos žydų bendruomenę, todėl šio rašto kopiją J. G. adresavo Lietuvos žydų (litvakų) ir miesto žydų bendruomenėms.

J. G. teigimu, prokuroras A. A. nuo 2016 m. gegužės mėnesio yra pradėjęs nemažai ikiteisminių tyrimų, kuriuose jam yra pareikšti įtarimai, jis pripažintas specialiuoju liudytoju. Taip pat prokuroro A. A. nutarimu jis buvo sulaikytas, kreiptasi dėl kardomosios priemonės – suėmimo – skyrimo. Prokuroro priimtų nutarimų pagrindu yra areštuotas visas jo asmeninis ir valdomų įmonių turtas. Prokuroras savo iniciatyva parašė įvairius raštus į jo kaip bankroto administratoriaus vedamas civilines bylas, parašė raštus į įvairias institucijas, kuriuose nurodyta prokuroro nuomonė apie J. G. galimai padarytas nusikalstamas veikas. Prokuroras nurodęs STT skyriaus pareigūnams klausytis jo telefono pokalbių ir vykdyti kitokį stebėjimą. Taip pat nurodęs FNTT valdybai išreikalauti įvairių įmonių, kurias J. G. administruoja kaip bankroto administratorius, buhalterinės apskaitos dokumentus ir bankroto proceso dokumentus (tai nėra įprasta ir trukdo vykdyti tiesiogines pareigas), įvairių įmonių, kuriose jis arba jo šeimos nariai turi bent vieną akciją, buhalterinės apskaitos dokumentus. Prokuroras, panaudodamas visą savo žinioje turimą valstybės prievartos aparatą (baudžiamojo proceso priemones ir institucijas), siekia įrodyti, kad lietuvis yra protingesnis už žydą. J. G. nurodė, kad prokuroras galbūt jo nekenčia ir dėl to, kad vienoje iš baudžiamųjų bylų jis prisidėjo prie prokuroro nušalinimo. A. A. buvo nušalintas nuo valstybinio kaltinimo palaikymo (nutarties kopija pateikta kartu su skundu). Be to, pateikė prašymą pradėti ikiteisminį tyrimą dėl prokuroro A. A. galimai padarytų nusikalstamų veikų. Nors tyrimas nebuvo pradėtas, tačiau A. A. apie tokius bandymus tikrai žinojo, nes pats asmeniškai rinko dokumentus, kuriuos prokuratūros vardu pateikė skundą nagrinėjančiam teismui (pridedamos nutarties ir lydraščio kopijos). Prašo ištirti aprašytą situaciją ir įvertinti prokuroro A. A. veiksmus profesinės etikos kontekste.

2017-12-11 J. G. pateikė papildomus paaiškinimus ir dokumentus prie 2017-11-09 skundo dėl prokuroro A. A. netinkamo elgesio. Nurodė, kad tik 2017-11-27 oficialiai informuotas apie pradėtą naują ikiteisminį tyrimą, nes gavo šaukimą į apklausą. 2017-12-08 jam buvo įteiktas prokuroro A. A. priimtas nutarimas apklausti jį kaip specialųjį liudytoją. Tad 2017-11-09 išsakyti prokuroro A. A. žodžiai realiai pasitvirtino – jis iš tiesų buvo pradėjęs prieš jį naują ikiteisminį tyrimą. Pažymėtina, kad skundo surašymo dieną (2017-11-09) apie naujai pradėtą ikiteisminį tyrimą niekaip kitaip negalėjo sužinoti nei iš paties prokuroro A. A., kas tik papildomai patvirtina, kad 2017-11-09 buvo susitikę ir įvyko minėtas pokalbis.

Siekdamas įsitikinti, koks prokuroro A. A. požiūris į jį po susitikimo, 2017-11-10 pateikė raštišką prašymą dėl priėmimo į organizacijos „narius. Nurodė, kad „vienija miesto teisininkus ir jų šeimos narius, siekia kūno kultūros ir sporto priemonėmis

stiprinti žmonių fizinį pasirengimą ir sveikatą, skatinti vaikų ir jaunimo užimtumą bei padėti rengti aukštos kvalifikacijos teisininkus. „“ vadovas yra A. A. J. G. nurodė, kad atitinka reikalavimus būti organizacijos „“ nariu. Tačiau atsakymo iš A. A. negavo, nors nuo prašymo pateikimo dienos jau praėjo daugiau kaip mėnuo laiko. Iš aprašyto A. A. elgesio aiškiai matyti, kad jis sportuoti ir leisti kartu laisvalaikį su tokiais kolegomis teisininkais nenori.

Prokuroras A. A. paaiškiniame nurodė, kad 2017-11-09 apie 13.30–13.45 val. eidamas Laisvės aikšte, pakeliui į teismą, sutiko J. G., kuris priėjo prie jo pasisveikinti. Pokalbio metu, kuris truko iki minutės, jis paklausęs J. G., kaip šis susijęs su įmone II „“, nes 2017-11-07 buvo pradėtas ikiteisminis tyrimas Nr. pagal BK 182 straipsnio 2 dalį. J. G. kažką atsakė, kad „toje įmonėje dirba, yra viskas tvarkoje, jis nieko blogo nepadarė“ ir pan. Tuomet jis paklausęs, kodėl pareiškėjai vis rašo pareiškimus dėl jo veiksmų. Tuo jų pokalbis ir baigėsi. Jokios kalbos apie J. G. verslo žlugdymą, susidorojimą bei apie jo 2017-11-09 skunde nurodytas aplinkybes nebuvo. J. G. nurodyti žodžiai nebuvo išsakyti. Prokuroras mano, kad J. G. teiginiai apie tai, kad jis buvo įžeidinėjamas kaip žydų kilmės pilietis, susiję su tyrimu Nr. kuriame 2017-10-27 buvo priimtas nutarimas apklausti J. G. kaip specialųjį liudytoją ir jis 2017-10-31 buvo apklaustas dalyvaujant jo advokatui A. L. 2017-12-06 buvo surašytas pranešimas apie įtarimą J. G. 2017-12-08 J. G. apklausos metu atsisakė duoti parodymus. Taip pat šiame tyrime J. G. teikė prašymus ir dėl jų buvo priimti sprendimai, patvirtinti teismų nutartimis (pridėta prie paaiškinimo). Nuo 2017 m. spalio mėnesio antrosios pusės ikiteisminio tyrimo veiksmai buvo susiję su pranešimų apie įtarimus teikimu ir J. G. apie tai žinojo. Dėl to jis, siekdamas, kad prokuroras nebekontroliuotų tyrimo Nr., teikė prašymus dėl pripažinimo nukentėjusiuoju, sprendimo apklausti jį kaip specialųjį liudytoją, susipažinti su visa bylos medžiaga. Taip pat 2017-11-09 pateikė Generalinei prokuratūrai minėtą skundą ir 2017-11-10 prašymą įstoti į sporto mėgėjų asociaciją „“, paminėdamas savo tautybę kaip vieną iš argumentų. Asociacija „“ vienija prokuratūros ir kitų teisėsaugos institucijų darbuotojų veiklą, susijusią su sportu, todėl akivaizdu, kad J. G. siekė savo tikslo – susieti ikiteisminį tyrimą Nr. ir asociaciją, nes tokiu motyvu ir argumentais kaltinamasis J. G. bandė nušalinti visą apygardos teismą. Tai, kad J. G. 2017-11-09 skunde nurodytos aplinkybės, susijusios su jo įžeidimu, yra dirbtinai išgalvotos, patvirtina ir faktas, kad jo gynėjas advokatas A. L. irgi yra asociacijos „“ narys. Kaip matyti iš pateiktų įtarimų baudžiamosiose byloje Nr. dėl BUAB „“, baudžiamosiose byloje Nr. dėl UAB „“ tyrimas jokio ryšio su žydų tautybe neturi. Pagal pareiškimus yra tiriami tik J. G. kaip bankroto administratoriaus galimi nusikalstami veiksmai. J. G. 2017-11-09 skundas ir jame išdėstytos aplinkybės yra siekimas teikti prokuroro nušalinimą tyrimo medžiagoje Nr. Skunde nurodomu pokalbiu, susijusiu su grasinimais ir žydų tautybės vardo naudojimu, J. G. šmeižia jį kaip prokurorą.

Prokuroras A. A., dalyvaudamas Komisijos posėdyje, nurodė analogiškas nurodytoms paaiškiniame aplinkybes. Patvirtino, kad buvo susitikęs su J. G., tačiau teiginių, kurie nurodyti J. G. pareiškime, neišsakė. Prokuroras patvirtino, kad dėl J. G. atliekami ikiteisminiai tyrimai nėra susiję su jo tautybe, jie atliekami dėl ekonominių nusikaltimų ir piktnaudžiavimo pareigomis. Asociacija „“ nėra susijusi tik su juo, ji vienija teisėsaugos institucijas. Priėmimo į asociaciją klausimą sprendžia įstatai, kur nurodyta, kad priėmimas sprendžiamas visuotiniame susirinkime sausio mėnesį. Sprendimą priima 13 narių. Todėl atsakymas į J. G. prašymą nėra duotas. J. G. bus informuotas, kai klausimas bus išspręstas.

Generalinės prokuratūros Personalo ir teisės skyriaus parengtoje pažymoje apie prokuroro A. A. tarnybą prokuratūroje nurodyta, kad tarnybą prokuroru jis pradėjo 1998-09-01 miesto apylinkės prokuratūroje; skatintas 10 kartų; tarnybinių nuobaudų neskirta. Prokurorų atestacijos komisijos 2016-11-09 siūlymu prokuroro A. A. tarnyba įvertinta gerai ir paliktas turimas vyriausiojo justicijos patarėjo kvalifikacinis rangas.

Apygardos prokuratūros Antrojo baudžiamojo persekiojimo skyriaus vyriausiasis prokuroras J. G. prokurorą A. A. charakterizavo kaip kvalifikuotai vykdančią prokuroro funkcijas. Nurodė, kad prokuroras A. A. specializuojasi mokestinių sukčiavimų srityje. Pasižymi tuo, kad yra vienas sparčiausiai dirbančių prokurorų, bylose nevengia pats atlikti dalies ikiteisminio tyrimo veiksmų. Kontroliuojant ekonominio – finansinio pobūdžio tyrimus sukaupta patirtimi noriai dalijasi su kolegomis. Ikiteisminio tyrimo pareigūnų A. A. yra mėgstamas už profesionalumą, kompetenciją, greitą sprendimų priėmimą. Prokuroras mėgsta aktyvų gyvenimo būdą, daug sportuoja, keliauja. Jo iniciatyva įsteigtas klubas „“, kurio įstatuose numatyta skatinti klubo narių ir klubo rėmėjų aktyvų gyvenimo būdą, sportiškumą.

Lietuvos Respublikos prokurorų etikos kodeksas (toliau – ir Kodeksas), reglamentuojantis prokurorų elgesio bei profesinės etikos (veiklos) principus ir normas, kurių prokurorai turi laikytis tarnybos ir ne tarnybos metu, nustato, kad asmuo, paskirtas į prokuroro pareigas, savarankiškai ir sąmoningai pasiryžta tarnauti žmonėms ir teisingumui, pripažįsta šio kodekso normas ir privalomus etikos principus.

Komisija, įvertinusi surinktus duomenis bei išklausiusi prokuroro A. A. paaiškinimus, nutarė, kad nepakanka duomenų, patvirtinančių, kad prokuroras A. A. padarė Kodekso ar kito teisės akto, reglamentuojančio prokuroro veiklą, pažeidimą.

Komisijos vertinimu, tyrimo metu duomenų, pagrindžiančių 2017-11-09 J. G. pareiškimą nurodomą prokuroro A. A. elgesį pokalbio metu, kuris, pareiškėjo teigimu, vertintinas kaip galimai pažeidžiantis prokuroro profesinę etiką, nenustatyta. Vien J. G. nurodytų duomenų, nesant galimybės jų papildyti ar patvirtinti duomenimis iš kitų informacijos šaltinių, Komisijos vertinimu, nepakanka konstatuoti, kad prokuroro elgesys su J. G. buvo netinkamas (nepagarbus) ir pažeidžiantis Kodekso reikalavimus. Taip pat Komisija pažymi, kad prokuroras, bendraudamas su proceso šalimis bei su kitais asmenimis, turi atsižvelgti į tai, kad visais atvejais jis privalo užtikrinti prokurorų etikos principų laikymąsi, turi veikti dalykiškai ir profesionaliai, nemenkindamas kitų asmenų, savo profesijos, turi elgtis korektiškai ir mandagiai, susilaikyti nuo nepagrįstų pasisakymų.

Remdamasi tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasi Lietuvos Respublikos prokuratūros įstatymo 41 straipsnio 3 dalimi, Prokurorų etikos komisijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro 2012 m. sausio 9 d. įsakymu Nr. I-16 „Dėl Prokurorų etikos komisijos nuostatų patvirtinimo“, 43.1 papunkčiu,

Komisija k o n s t a t u o j a, kad

Apygardos prokuratūros prokuroras A. A. nepadarė įstatymo pažeidimo, tarnybinių nusižengimų, prokuroro vardą žeminančio poelgio ar kito Prokurorų etikos kodekso pažeidimo.